

16. apríl klope na dvere

- pred sezónou lovu pstruhov

Možno s istotou povedať, že 16. apríl sa stal skutočným sviatkom pre rybárov, ktorých opantalo čaro lovu v perejných úsekoch potokov, riečok a podhorských riek. Lov lososovitých druhov rýb je veľmi vzrušujúci a má u nás mnoho nadšencov. Po dlhej odmlke sa rok čo rok, plní očakávania vraciame v tento deň k našim zamilovaným miestam s cieľom prejsť čo najväčší kus. O technike lovu, spôsoboch, náradí a nástrahách sa toho už dosť popísalo. Existuje množstvo odbornej literatúry s touto tematikou, preto sme sa v našom príspevku rozhodli venovať trochu iným otázkam lovu.

Hlavné zákonitosti lovu

Pstruhy sú po zimnom období pri chuti a úspešnosť ich lovu je v prvých dňoch zahájenia veľká o čom svedčia okrem iného aj štatistiky. Je to dané viacerými faktormi :

- Do vôd pstruhových revírov boli v priebehu všeobecného zákazu lovu, po sezóne, vysadené nové jedince, ktoré ešte nie sú dostatočne adaptované na iné podmienky, lebo väčšinou pochádzajú z odchovných zariadení ; nie sú ešte „vyškolené“ a oboznámené s rybárskymi nástrahami.

- Ostatné pstruhy, ktoré sú v revíre viac ako sezónu, si čiastočne odvykli od náporu rybárov a ich nástrah a to počas 6,5 mesiaca relatívneho kľudu („ V pstruhových vodách sa zakazuje lov všetkých rýb od 1. októbra do 15. apríla. V tomto roku pripadá zahájenie lovu na pstruhových revíroch na piatok. Napriek vrtochom aprílového počasia, kedy nás často prekvapí aj sneženie, si práve tento deň tisíce rybárov už dávno rezervovali vo svojom termínovom kalendári.

Samotný lov pstruhov je dosť náročný na fyzickú kondíciu, či už volíme muškárenie alebo prívlač. Pri vychádzkach za lososovitými rybami sa denne pohybujeme aj niekoľko kilometrov, hlavne okolo menších tokov a keďže prevažná väčšina takýchto lokalít sa nachádza v čistom lone prírody, upevňujeme si tým aj naše zdravie.

Rozhodujúcimi predpokladmi úspešnosti lovu pstruhov sú: **stav vody, prietoky, zákal, teplota, tlak vzduchu , vietor, fáza mesiaca, slnečný svit** atď.

Najväčšie kusy sa chytajú spravidla na rôzne napodobneniny rybiek - voblery, rapaly a pod. Muškárením sa zase dosahujú väčšie počty ulovených rýb, ale o menšej kusovej hmotnosti, no nemusí to byť vždy pravidlom. Ako už bolo spomenuté začiatok pstruhovej sezóny je síce sľubný, no pravé obdobie najväčšej intenzity záujmu nastáva trochu neskôr a to onedlho - v mesiaci máj. V tomto čase už príroda naplno oživa a ponúka väčší sortiment dostupnej potravy. Ak natrafíme na ten správny deň, staneme sa svedkami ako sa pstruhy každej veľkosti bezhlavo vrhajú za našou nástrahou. Obvykle sú to iba momenty pred búrkou a po nej, ktoré dlhoročný pstruhár dokáže spoľahlivo vycítiť. Obdobie vrcholu brania trvá iba niekoľko dní, po ňom nasleduje fáza poklesu úspešnosti. Súvisí to predovšetkým so stupňujúcim sa rybárskym tlakom a návštevnosťou a zároveň aj s určitým odlovom a preriedením obsádky. Takýto stav zákonite prináša pokles záujmu zo strany rybárov a tým zníženie počtu vychádzok rybárov, ktorí sa sťahujú na iné revíry, alebo „presedajú“ na iný druh rybolovu. Skalní prívrženci a skúsení lovci však vedia, že po prvej vlne nadšenia prichádza ich obdobie. Pstruhov je síce o niečo menej, no v revíre zostali opatrnejšie kusy, ktorých lov má omnoho viac napätia. Ku koncu sezóny však opätovne nastáva druhý vzostup, sprevádzaný zvýšenou žravosťou, vyvolanou hormonálnymi zmenami pred blížiacim sa neresom a zimou.

V dnešnej dobe nie je problém zabezpečiť si kvalitné rybárske náčinie a rôzne druhy nástrah, potrebných pri love lososovitých rýb. No stále ostáva v platnosti zásada, že oveľa dôležitejšie ako sebelepšia drahá výstroj a „zaručená nástraha“, je práve jej správne podanie tým rozhodujúcim faktorom. U pstruhov to platí dvojnásobne, pretože pstruh ako stanovištná ryba sa pri uchvátení koristi riadi zakódovaným reflexom, pričom ho k útoku vyprovokuje pohyb v jeho výsostnom

teritóriu. Na druhej strane ide o rybu vnímajúcu zrakom a pomocou bočnej čiary (*linea lateralis*), takže pokiaľ má dostatok času poobzerať si nástrahu, len tak ľahko sa nám ho oklamať nepodarí. Vždy sa snažme využiť moment prekvapenia. Samozrejmosťou je opatrný a tichý pohyb okolo vody, tak aby sme nespôsobovali otrasy pôdy a zároveň aby sme nevošli do zorného poľa ryby.

Lokality výskytu

Slovensko, vzhľadom na svoju polohu, členitosť územia a bohatosť pohorí, má dostatok vôd, ktoré charakterizujeme ako pstruhové. Medzi najlepšie lokality, ktoré sa môžu popýšiť trofejnými kusmi, ale aj početnosťou úlovkov patria rieky Váh, Revúca, Orava, Hnilec, Belá, Hron, Hornád, Dunajec a Poprad so svojimi prítokmi. Aj v stojatých vodách priehrad ako sú VN Liptovská Mara, VN Dedinky, VN Orava majú pstruhy pre svoju existenciu dobré životné podmienky. Je známe, že úlovky väčších jedincov pstruha potočného zo spomínaných nádrží sú zastúpené hlavne jazernou formou. Pre pstruha potočného je príznačná veľká variabilita, a preto v prostredí vhodných stojatých vôd, kde má popri dostatku potravy aj veľké priestorové možnosti, vytvára jazernú formu (*Salmo trutta trutta - morpha lacustris*). Úlovok „jazeráka“ je medzi pstruhármi vysoko cenenou trofejou.

Úlovky

Úlovky lososovitých rýb udicou v rybárskych revíroch SRZ od roku 1960 do roku 1996 dokumentuje tabuľka č.1 a na porovnanie tabuľka č. 2, úlovky lososovitých rýb v rybárskych revíroch SRZ od roku 2009 do roku 2020.

Tab.č.1 - úlovky lososovitých rýb v revíroch SRZ od r. 1960 - do r. 1996

DRUH RYBY	KUSY	KILOGRAMY	PRIEM.HMOTNOSŤ
Pstruh potočný	4.406.919	1.317.575	0,29 kg
Pstruh dúhový	965.764	395.057	0,41 kg
Sivoň americký	63.543	22.517	0,35 kg
Pstruh jazerný	2.812	4.410	1,57 kg

Tab.č.2 - úlovky lososovitých rýb v revíroch SRZ od r. 2009- do r. 2020

DRUH RYBY	KUSY	KILOGRAMY	PRIEM.HMOTNOSŤ
Pstruh potočný	375.482	124.464	0,33 kg
Pstruh dúhový	1.580.811	619.696	0,39 kg
Sivoň americký	31.153	10.664	0,34 kg
Pstruh jazerný	2.148	1.401	0,65 kg

Pstruhová sezóna nám teda opäť klope na dvere. Ešte pred jej začiatkom si nezapudnime urobiť dôkladnú revíziu rybárskej výstroje a náčinia. Vyskúšajme najmä kvalitu vlasčov a háčikov. Nespol'ahlivé a opotrebované časti radšej vyrad'me, pretože nás môžu pripraviť o možno aj životný úlovok. Zvýšenú pozornosť venujme aj navijakom, muškárskym šnúram a umelým muškám. Umelé mušky je najlepšie roztriediť podľa druhov a veľkostí, a uložiť do špeciálnych krabičiek. Nespoliehajme sa na poslednú chvíľu, všetky práce súvisiace s prípravou na novú pstruhovú sezónu sa pokúsme urobiť ešte pred jej začiatkom, lebo po zahájení nám na ne obyčajne nezvyší čas.

Dovidenia v piatok šestnásteho apríla pri vode.

Ing. Ján Kohút, v. r.
tajomník SRZ